

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STSK/18

T.C
YARGITAY
22. Hukuk Dairesi

Esas No. 2018/10274
Karar No. 2018/18635
Tarihi: 13.09.2018

- SENDİKA ÜYELİK AİDATI İÇİN TOPLU İŞ SÖZLENMESİNİN TARAFI YA DA YETKİ BELGESİ ALMIŞ SENDİKANIN ÜYELERİNİN LİSTESİNİ VE TÜZÜK GEREĞİ KESİLECEK AİDAT MİKTARINI İŞVERENE BİLDİRMESİNİN GEREKMESİ
- SENDİKA ÜYELİK AİDATININ BEŞ YILLIK ZAMANAŞIMI SÜRESİNE TABİ OLDUĞU

ÖZETİ: Bir işyerinde veya işletmede toplu iş sözleşmesi yapmak için yetki belgesi alan işçi sendikasının, yetki belgesine konu işyeri veya işletmede çalışan üyesi işçilerin listesini ve sendika tüzüğüne göre üyelerin sendikaya ödemeyi kabul ettikleri üyelik aidatını işverene bildirmesi ve bu listeye göre üyelik aidatının kesilmesini ve sendikaya ödenmesini istemesi gerekir sendika üyelik ve dayanışma aidatı borçları dönemsel özellik gösteren borçlardandır. Kanunda belirtilen şartların yerine getirilmiş olması şartıyla toplu iş sözleşmesinde aidat borcunun ödenme zamanına ilişkin hüküm mevcut ise bu hüküm uyarınca üyelik ve dayanışma aidatı borçlarının ödenme zamanı ve temerrüt tarihi belirlenmektedir. Bu itibarla, sendika üyelik ve dayanışma aidatı borçları yönünden zamanaşımı süresi, mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 126. maddesi ile 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 147. maddesinin birinci bendi gereğince beş yıldır

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi taraflar vekillerince istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, müvekkili sendikanın, kapanan İsmil Belediye Başkanlığında yıllardır örgütlü olduğunu, müvekkili sendika üyesi işçilerin tüzüğe göre üyelik aidatı ödemeleri gerektiğini ancak davalının işçilerden kestiği dayanışma ve üyelik aidatlarını ödemediğini ileri sürerek 15.000,00 TL aidat alacağının tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

Mahkemece, davanın kabulüne karar verilmiştir.

İstinaf başvurusu :

İlk derece mahkemesinin kararına karşı taraflar istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti :

Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurularının esastan reddine karar verilmiştir.

Temyiz:

Bölge Adliye Mahkemesinin kararına karşı, taraflar temyiz başvurusunda bulunmuştur.

Gerekçe:

Dava, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 18. maddesi ile mülga 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 61. maddesi kapsamında, sendika üyelik ve dayanışma aidat alacaklarının tahsili istemine ilişkindir. 6356 sayılı Kanun'un 18. maddesinin ikinci fıkrasına göre “Üyelik ve dayanışma aidatları, yetkili işçi sendikasının işverene yazılı başvurusu üzerine, işçinin ücretinden kesilmek suretiyle ilgili sendikaya ödenir.” Aynı maddenin üçüncü fıkrasına göre de “Yukarıdaki hükümlere göre ödenmesi gereken aidatı kesmeyen veya kesmesine rağmen bir ay içinde ilgili işçi sendikasına ödemeyen işveren, bildirim şartı aranmaksızın aidat miktarını bankalarca İşletme kredilerine uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödemekle yükümlüdür.”

Mülga 2821 sayılı Kanun'un 61. maddesinin birinci fıkrasına göre ise “İşyerinde uygulanan toplu iş sözleşmesinin tarafı olan işçi sendikasının, toplu iş sözleşmesi yapılmamışsa veya sona ermişse yetki belgesi alan işçi sendikasının yazılı talebi ve aidatı kesilecek sendika üyesi işçilerin listesini vermesi üzerine, işveren sendika tüzüğü uyarınca üyelerin sendikaya ödemeyi kabul ettikleri üyelik aidatını ve

Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu gereğince sendikaya ödenmesi gerekli dayanışma aidatını, işçilere yapacağı ücret ödemesinden kesmeye ve kestiği aidatın nevini belirterek tutarını ilgili sendikaya vermeye ve kesinti listesini sendikaya göndermeye mecburdur.” Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre ise “Yukarıdaki fıkra gereğince sendika tüzüğüne uygun olarak kesilmesi istenilen aidatı kesmeyen işveren ilgili sendikaya karşı kesmediği veya kesmesine rağmen bir ay içinde ilgili kuruluşa göndermediği miktar tutarınca genel hükümlere göre sorumlu olduktan başka aidatı sendikaya verinceye kadar bankalarca işletme kredilerine uygulanan en yüksek faizi ödemek zorundadır.”

Belirtilen kanuni düzenlemelere göre, bir işyerinde veya işletmede toplu iş sözleşmesi yapmak için yetki belgesi alan işçi sendikasının, yetki belgesine konu işyeri veya işletmede çalışan üyesi işçilerin listesini ve sendika tüzüğüne göre üyelerin sendikaya ödemeyi kabul ettikleri üyelik aidatını işverene bildirmesi ve bu listeye göre üyelik aidatının kesilmesini ve sendikaya ödenmesini istemesi gerekir.

Bu genel açıklamalar ışığında tarafların temyiz itirazları değerlendirildiğinde;

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuni gerektirici sebeplere göre davacının tüm, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2-Zamanaşımı, alacak hakkının belirli bir süre kullanılmaması sebebiyle dava edilebilme niteliğinden yoksun kalmasını ifade eder. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere zamanaşımı, alacak hakkını sona erdirmeyip sadece onu “eksik bir borç” haline dönüştürür ve alacağın dava edilebilme özelliğini ortadan kaldırır.

Diğer taraftan sendika üyelik ve dayanışma aidatı borçları dönemsel özellik gösteren borçlardandır. Kanunda belirtilen şartların yerine getirilmiş olması şartıyla toplu iş sözleşmesinde aidat borcunun ödenme zamanına ilişkin hüküm mevcut ise bu hüküm uyarınca üyelik ve dayanışma aidatı borçlarının ödenme zamanı ve temerrüt tarihi belirlenmektedir. Bu itibarla, sendika üyelik ve dayanışma aidatı borçları yönünden zamanaşımı süresi, mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 126. maddesi ile 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 147. maddesinin birinci bendi gereğince beş yıldır.

Somut uyuşmazlıkta dava dilekçesinin davalıya 06.11.2015 tarihinde tebliği ile davalı kanuni süre içerisinde cevap süresinin uzatılmasını talep etmiş, mahkemece talebin kabul edilmesi sonrasında 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 317. maddesine uygun olarak kanuni süre içerisinde verilen cevap dilekçesi ile zamanaşımı defî ileri sürülmüştür. Bununla birlikte kanuni süresinde davaya karşı zamanaşımı defî ileri sürülmesine karşın mahkemece bu hususun dikkate alınmaması doğru olmamıştır.

Bu itibarla, dava tarihine göre 16.10.2010 tarihinden önce tahakkuk eden alacakların zamanaşımına uğrayacağı gözetilmeksizin, eksik inceleme sonucunda İlk

Derece Mahkemesince yazılı şekilde hüküm tesisi ve bu karara karşı yapılan istinaf başvurusunun esastan reddi kararı hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

Sonuç:

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının ortadan kaldırılarak İlk Derece Mahkemesi kararının yukarıda yazılı sebeplerle BOZULMASINA, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 13.09.2018 tarihinde oybirliğiyle olarak karar verildi.